

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу **Рубежанської Вікторії Олегівни** на тему **«Державне регулювання розвитком національного ринку праці»**, поданої на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством

Актуальність обраної теми та її зв'язок з напрямками наукових досліджень

В умовах сьогодення одним з найголовніших завдань державної політики є забезпечення ефективно функціонуючого національного ринку праці, який здатний у повній мірі спричинити соціально-економічну стабільність та гарантувати національну безпеку країни. У той же час аналіз економічної ситуації в Україні свідчить про значні територіальні асиметрії та диспропорції в розвитку ринку праці, що вказує на недостатність і низьку дієвість існуючих засобів державного впливу на ринок праці. Підвищена турбулентність зовнішнього середовища, швидкозмінність умов функціонування суб'єктів господарювання, криза вітчизняного виробництва спричиняють глибокі структурні диспропорції в національній економіці, що через синергетичний зв'язок негативно впливає на здатність ринку праці адаптуватися до нових викликів. Зазначене ставить на порядок денний необхідність пошуку найефективніших засобів державного регулювання національним ринком праці через помірне та результативне втручання держави в його діяльність. У зв'язку з цим актуальним вектором дисертаційної роботи є акцентуація нашої уваги на науковому обґрунтуванні теоретичних, методичних та практичних рекомендацій щодо вибору найефективніших та найдосконаліших засобів державного регулювання розвитком ринку праці в Україні з метою його швидкої адаптації до існуючих системоформувальних та тенденціальних кон'юнктурних зрушень в національній економіці.

Дисертаційна робота Рубежанської В.О. виконувалась у безпосередньому зв'язку з планом науково-дослідних робіт Національної металургійної академії України за темами: «Моделювання економічної поведінки та стратегії розвитку суб'єктів господарювання» (державний реєстраційний номер 0116U008360) та «Методологія соціально-економічного, інформаційного та науково-технічного розвитку регіонів, галузей виробництва, підприємств та їх об'єднань» (державний реєстраційний номер 0116U006782). В межах теми «Моделювання економічної поведінки та стратегії розвитку суб'єктів господарювання» автором сформовано компоненти механізму державного регулювання регіонального ринку праці, цілеспрямована реалізація яких сприятиме ефективному функціонуванню ринку праці у регіонах України. В межах теми

«Методологія соціально-економічного, інформаційного та науково-технічного розвитку регіонів, галузей виробництва, підприємств та їх об'єднань» автором здійснено аналіз рівня функціонування національного ринку праці та проведено рейтинговий розподіл регіонів України за ступенем динамічного розвитку ринку праці.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Зміст дисертації охоплює основні аспекти теми дослідження. У вступі автором достатньо обґрунтовано формування робочої гіпотези, мети і завдання дослідження.

У першому розділі дисертації **«Теоретико-методологічні аспекти функціонування національного ринку праці»** автором удосконалено понятійно-термінологічний апарат дослідження складових національного ринку праці, проведено еволюційно-ретроспективний аналіз становлення ринку праці в Україні, визначено сутність та специфічні ознаки національного ринку праці, виділено чинники, що впливають на формування попиту та пропозиції на ринку праці, досліджено необхідні умови для впровадження механізму державного регулювання національним ринком праці.

Другий розділ дисертації **«Дослідження особливостей функціонування ринку праці в ринкових умовах»** присвячено оцінюванню функціонування національного ринку праці на основі таксономічного аналізу та визначенню основних причин асиметрій розвитку даного ринку. Дисертантом досліджено 11 показників функціонування регіональних ринків праці за період з 2013 по 2017 р. та на основі зазначеного оцінювання здійснено рейтинговий розподіл регіонів України за рівнем розвитку. Проведено анкетне опитування суб'єктів національного ринку праці з метою визначення причин його незадовільного функціонування.

У третьому розділі дисертації **«Забезпечення інноваційного розвитку ринку праці в Україні»** автором сформульовано концепцію державного регулювання національним ринком праці, здійснено імплікацію теорії хвилястого еволюційного розвитку господарської системи стосовно даного ринку, визначено архітекtonіку механізму забезпечення інноваційного розвитку національного ринку праці, розроблено засади удосконалення механізму державного регулювання національним ринком праці, здійснено моделювання впливу показників національного ринку праці на макроекономічний розвиток країни, сформовано комплексну систему оцінювання ефективності інфраструктури національного ринку праці.

Викладені у дисертаційній роботі висновки достатньо обґрунтовані, що забезпечується використанням положень фундаментальних і прикладних наукових досліджень, положень нормативно-правової бази, сучасних засобів та методик проведення економічного аналізу, даних статистичної інформації,

структурною побудовою, логічною послідовністю та взаємоузгодженістю матеріалу.

Оцінка новизни і достовірності досліджень

Найбільш суттєвими та важливими результатами, що одержані Рубежанською В.О. особисто і характеризують новизну дисертації є:

обґрунтування науково-методичного підходу до формування принципово нової концепції державного регулювання національним ринком праці, який полягає в одночасному гармонійному використанні цільового, компететнісного, стратегічного, стейкхолдерно-орієнтованого підходів;

удосконалення понятійно-термінологічного апарату дослідження складових національного ринку праці, що передбачає обґрунтування понять, які розкривають: сутність сучасного національного ринку праці та його специфічні ознаки; функціонування ринку праці як комплексного та системного явища; найоптимальніші інноваційні доміанти державного регулювання цим сектором економіки за кризових умов;

здійснення імплікації теорії хвилястого (циклічного) еволюційного розвитку господарської системи стосовно національного ринку праці, в результаті чого побудовано дисипативну систему його хвилястого (циклічного) розвитку;

побудова архітекtonіки механізму забезпечення інноваційного розвитку національного ринку праці у фазі «криза», що передбачає проведення комплексу заходів, спрямованих на удосконалення нормативно-правового, фінансово-податкового і організаційно-адміністративного регулювання;

здійснення моделювання впливу показників національного ринку праці на макроекономічний розвиток країни, що полягає у побудові з використанням методу Брандона економетричної моделі відображення залежності ВВП країни від кількості зайнятого населення, кількості інфраструктурних елементів ринку праці, розміру інвестицій у ринок праці;

проведення оцінювання функціонування національного ринку праці з позиції системного підходу, який полягає у здійсненні таксономічного аналізу сукупності показників, що характеризують стан розвитку ринків праці регіонів України;

розробка комплексної системи оцінювання ефективності інфраструктури національного ринку праці шляхом аналізу показників, розподілених за трьома сферами: трудове партнерство, профорієнтаційна допомога, соціальна справедливість.

Основні положення дисертації висвітлені у наукових публікаціях автора, автореферат повністю відповідає змісту дисертаційної роботи.

Практичне значення отриманих результатів

Отримані результати дисертаційної роботи Рубежанської В.О. мають важливе практичне значення для здійснення державного регулювання

національним ринком праці та можуть використовуватися у практиці формування стратегії та визначення пріоритетних напрямів регулювання державними органами влади національного та регіональних ринків праці.

Окремі положення дисертації знайшли застосування у практичній діяльності: Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (довідка № 2321-06/6052-07 від 12.02.2019 р.); ДП «Київське обласне дорожнє управління» ВАТ ДАК «Автомобільні дороги України» (довідка від 02.04.2018 р. № 06/1239), Кременського районного центру зайнятості Луганської області (довідка від 18.04.2018 р. №1516), Департаменту економічного розвитку, торгівлі та туризму Луганської обласної державної адміністрації (довідка від 29.05.2018 р. № 22-07-1102), ТОВ «Рубіжанське будівельно-монтажне управління» (довідка від 04.07.2018 р. № 149/1). Теоретичні положення дисертаційної роботи використовувалися в навчальному процесі ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (акт № 1/1018/1 від 18.09.2018 р.).

Дискусійні положення та зауваження

Незважаючи на вагомі підстави вважати, що автор розкрив тему дисертації і вона має логічно завершену цілісність, деякі її положення є дискусійними та схиляють до критичних роздумів.

1. З огляду на тему дисертації необхідно було б конкретніше вказати на недоліки у функціонуванні існуючого механізму державного регулювання ринком праці в Україні.

2. Автором недостатньо розглянуто проблематику глобалізації ринку праці та не відображено основні тенденції розвитку сучасного світового ринку робочої сили.

3. Недостатньо уваги приділено конкретизації показників, які оцінюють ефективність інфраструктури національного ринку праці, а саме: соціально-трудового партнерства, профорієнтаційної допомоги та соціальної справедливості.

4. При визначенні причин незадовільного функціонування національного ринку праці доцільно було б розглянути проблематику молодіжного безробіття та шляхи збереження висококваліфікованої робочої сили на вітчизняному ринку праці.

5. У дисертації представлені рисунки та таблиці, які мають виключно інформаційний характер, тому їх доцільно було б винести у додатки.

Зазначені зауваження до дисертаційної роботи загалом не применшують її значимості і не знижують загальної позитивної оцінки, а більшою мірою мають дискусійний характер у контексті проведення автором подальших досліджень з цієї проблематики.

Загальний висновок

Дисертація Рубежанської Вікторії Олегівни «Державне регулювання розвитком національного ринку праці» є самостійно виконаною автором і завершеною науково-дослідною роботою, яка відзначається новизною, отриманими новими науково обґрунтованими результатами, що розв'язують важливе наукове завдання і мають практичне значення для удосконалення заходів державного регулювання національного ринку праці.

Зміст роботи, логіка викладення тексту, науково-прикладні результати свідчать про глибокі теоретичні знання автора, володіння методами економічних досліджень, вміння розв'язувати складні наукові й прикладні завдання.

Актуальність теми, наукова новизна основних положень, висновків і пропозицій дисертаційної роботи, її теоретичне і практичне значення, відповідність пп. 9, 11, 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 24.07.2013 р. № 567, дають підставу для присудження Рубежанській Вікторії Олегівні наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:

кандидат економічних наук,
декан економічного факультету,
доцент кафедри обліку і аудиту
Луганського національного
аграрного університету, м. Харків

Л.В. Васюренко

Підпис Л.В. Васюренко засвідчує:
Вчений секретар

Т.Г. Фесенко